

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 31 hallituksen esityksen johdosta laiksi vuodelta 1981 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun sairausvakuutusmaksusta.

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 21 päivänä lokakuuta 1980 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 172 laiksi vuodelta 1981 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun sairausvakuutusmaksusta. Samassa tarkoituksessa eduskunta on lähettänyt valiokuntaan 30 päivänä lokakuuta 1980 ed. Suonion samannimisen lakialoitteen n:o 187.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina hallitussihteeri Tuulikki Haikarainen sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä, hallitussihteeri Raine Vairimaa valtiovarainministeriöstä, toimitsija Kaija Kallinen Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä ja oikeustieteen kandidaatti Johan Åström Suomen Työntekijöiden Keskusliitosta. Käsitellyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan työnantajan sosiaaliturvamaksua perittäväksi alkuvuodesta 1981 samansuuruisena kuin kuluvan vuoden loppupuolella. Maaliskuun 1981 alusta lukien työnantajalta ei perittäisi lapsilisämaksua. Vakuutetun sairausvakuutusmaksu perittäisiin edelleen entisen suuruisena. Myöskään vakuutetun kansaneläkemaksuun ei tulisi muutoksia. Lakiehdotuksen toteutuminen vähentää valtion tuloja vuonna 1981 100 miljoonalla markalla.

Lakialoitteessa ehdotetaan, että maksut perittäisiin muutoin samansuuruisena kuin hallituksen esitykseen sisältyvässä lakiehdotuksessa on

esitetty paitsi että työnantajan lapsilisämaksu perittäisiin 0,25 prosentin suuruisena koko vuoden 1981 ajalta.

Saadun selvityksen perusteella ja hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena, minkä vuoksi valiokunta on asettunut lakiehdotuksen hyväksymisen kannalle. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa lakialoitteeseen sisältyvää lakiehdotusta hylättäväksi.

Työnantajan lapsilisämaksun väliaikainen alentaminen tai poistaminen väliaikaisesti kokonaan on ollut perusteltua taloudellisella elvytyskaudella muun muassa työvoimakustannusten hillitsemiseksi. Valiokunnan mielestä työnantajien lapsilisämaksun alentamista tai korottamista on edelleen voitava käyttää suhdannepoliittisena keinona siten, että maksuja korotetaan korkeasuhdanteen ajaksi ja niitä voidaan vastaavasti alentaa matalasuhdanteen aikana.

Edellä olevan perusteella sosiaalivaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 187 sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1980.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja M. Puhakka, jäsenet Ajo, Joutsenlahti, Juntumaa, Kauppi-

nen, Mattsson, Mikkola, Pesola, Pursiainen, Raudaskoski, Saarikoski, Savolainen ja Zilliacus sekä varajäsen Peltola.

Vastalauseita.

I

Valiokunta on asettunut työnantajien lapsilisä- ja sairausvakuutusmaksuhelpotusten jatkamisen kannalle. Maksuhelpotusten käyttöönottoa perusteltiin muutamia vuosia sitten taloudellisen tilanteen ja työllisyyden parantamiseen tähtäävinä toimenpiteinä. Nyt hallitus toteaa sosiaaliturvarahastojen rahoitustilanteen huomattavan parantumisen aiheutuneen muun muassa voimakkaan taloudellisen kasvun myötä tuntuvasti nopeutuneesta palkkasumman kasvusta ja parantuneesta työllisyystilanteesta. Tästä syystä ei maksuja esitetä nyt palautettavaksi entiselle tasolle. Perustelut ovat siis kääntyneet täysin päinvastaisiksi.

Helpotusten antaminen työnantajille sosiaaliturvamaksuissa on kommunistien ja muiden kansandemokraattien periaatteellisen linjan vastaista. Työnantajien lapsilisämaksun palauttaminen ennen elvytystä edeltäneelle 2,25 prosentin tasolle merkitsi ensi vuonna valtiolle noin 2 180 miljoonan markan tuloa, jolla voitaisiin rahoittaa lapsilisät ja joka myös mahdollistaisi niiden tuntuvat korotukset sekä ikärajan nos-

tamisen 18 ikävuoteen. Näin vapautuisi huomattavasti varoja muun sosiaaliturvan kehittämiseen.

Työnantajan sairausvakuutusmaksun palauttaminen 2,00 prosenttiin palkoista merkitsi 240 miljoonan markan lisäystä sairausvakuutusrahastoon. Näin mahdollistettaisiin sairausvakuutusetuksen parantaminen. Erityisesti sairausvakuutuksen päivärahasoon kaivataan pikaisesti korotuksia.

Korottamalla työnantajan kansaneläkemaksua 0,5 prosentilla valiokunnan hyväksymästä määrästä voitaisiin tukiliisiin suorittaa ensi vuoden alusta lukien 150 markan korotus. Nämä varat voitaisiin siirtää työeläkepuolelta alentamalla TEL-maksua vastaavasti, sillä työeläkerahastojen paisuttamisen sijasta varoja tarvitaan hyödyntämään eläkeläisiä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

vuodelta 1981 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun sairausvakuutusmaksusta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.

Poiketen siitä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain 1 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (613/78), on säädetty työnantajan sairausvakuutusmaksusta ja mitä 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (956/72), on säädetty työnantajan kansaneläkemaksusta, peritään työnantajan sairausvakuutusmaksua 2,00

prosenttia ja työnantajan kansaneläkemaksua kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa säädettyjen prosenttien 4,25, 4,75 ja 5,25 asemesta vastaavasti 5,125, 5,625 ja 6,125 prosenttia työntekijälle 1 päivänä tammikuuta 1981 tai sen jälkeen sanottuna vuonna suoritettuna ennakko-perinnän alaisen palkan määrästä.

2 §.

(Poist.)

3 ja 4 §.

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1980.

Marjatta Mattsson

II

Nykyisen valtiovallan omaksuma käytäntö kohtelee mielestämme epäoikeudenmukaisesti työvoimavaltaisia pien- ja keskisuuria yrittäjiä. Osaksi sen vuoksi on maassamme edelleen laajaa työttömyyttä.

Sosiaalivaliokunnan käsittelemä ja hyväksymä hallituksen esitys n:o 172 jatkaa edelleen tätä virheellistä työn tekemistä rankaisevaa talouspolitiikkaa, sillä lakiesityksen mukaan peritään työnantajalta sairausvakuutusmaksua 1,75 prosenttia palkan määrästä, vaikka laki edellyttäisi perittäväksi 1,50 prosenttia.

Samoin esitetään perittäväksi työnantajan kansaneläkemaksua 4,625, 5,125 ja 5,625, vaikka laki vastaavasti edellyttäisi tätä summaa perittäväksi 4,25, 4,75 ja 5,625 eli 0,375 prosenttia vähemmän.

Jotta lakiehdotus ottaisi entistä paremmin huomioon pienet työvoimavaltaiset yritykset, ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

vuodelta 1981 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun sairausvakuutusmaksusta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.

Poiketen siitä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain 1 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (613/78), on säädetty työnantajan sairausvakuutusmaksusta ja mitä 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (956/72), on säädetty työnantajan kansaneläkemaksusta, peritään työnantajan sairausvakuutusmaksua 1,75

prosenttia ja työnantajan kansaneläkemaksua kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa säädettyjen prosenttien 4,25, 4,75 ja 5,25 asemesta vastaavasti 4,625, 5,125 ja 5,625 prosenttia siitä summasta, joka saadaan, kun työnantajan 1 päivästä tammikuuta tai sen jälkeen maksamien palkkojen kokonaissummasta vähennetään 100 000 markkaa.

2, 3 ja 4 §.

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1980.

Anssi Joutsenlahti

Antero Juntumaa

